

Informacja

o planowanych zmianach dla beneficjentów wsparcia interwencji 14.1 – moduł 1, tj. ośrodków doradztwa rolniczego, w celu jej rozpowszechnienia wśród ostatecznych odbiorców podczas realizowanych szkoleń w ramach tej interwencji

W związku z toczącą się w ostatnich miesiącach na forum UE debatą nt. uproszczenia Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i zmniejszenia obciążeń administracyjnych nakładanych na rolników, Polska, będąca aktywnym uczestnikiem tej dyskusji, opowiada się za wprowadzeniem uproszczeń i wycofaniem wymogów zbytnio obciążających rolników. W rezultacie działań podjętych m.in. przez Polskę i inne państwa członkowskie, Komisja Europejska (KE) w dniu 15 marca 2024 r. przedstawiła projekt zmiany dwóch aktów bazowych UE 2021/2115 oraz 2021/2116 („zmiana rozporządzeń bazowych”) (1) w zakresie m.in. warunkowości i ekoschematów. Zaproponowane zmiany są szybką reakcją na obecną sytuację w rolnictwie i stanowią efekt dyskusji nad uproszczeniem WPR. Przedmiotowy projekt zmiany rozporządzeń bazowych należy ocenić pozytywnie, gdyż zaproponowane przepisy usuwają albo znacznie upraszczają, zgodnie z oczekiwaniami rolników i w zgodzie z poprawną agrotechniką, te normy w ramach warunkowości WPR, które wpływały na decyzje produkcyjne rolników lub wręcz ograniczały produkcję. Przedmiotowy projekt został w dniu 24 kwietnia br. przyjęty przez Parlament Europejski. Następnym krokiem jest zatwierdzenie przez Radę. Po zatwierdzeniu przez ministrów, nowe prawo zostanie opublikowane w Dzienniku Urzędowym i wejdzie w życie dzień po opublikowaniu.

Zmiany zaproponowane przez KE w projekcie zmiany rozporządzeń bazowych dotyczą głównie:

- 1) Zniesienia obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych (tzw. GAEC 8) – w zamian państwo członkowskie ma obowiązek ustanowienia odpowiedniego ekoschematu, czyli dobrowolnych i płatnych interwencji dla rolników.**

W dniu 5 kwietnia 2024 r. Komitet Monitorujący Plan Strategiczny WPR 2023-2027 pozytywnie zaopiniował projekt uchwały wprowadzającej w Polsce od 2024 r. ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji. Ekoschemat jest dobrowolny dla rolnika. Rolnicy realizujący ten ekoschemat będą otrzymywali płatność za wyłączenie gruntów ornych z produkcji – do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie. Szacowana stawka płatności wynosi 563 zł/ha, tj. ok. 126,52 EUR/ha. Wdrożenie nowego ekoschematu umożliwi rolnikom dobrowolne wyłączenie z produkcji części gruntów ornych, za co będą otrzymywali płatności. Na gruntach wyłączonych z produkcji będzie obowiązywał zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

Mając na uwadze powyższe oraz trwającą kampanię składania wniosków, wprowadza się rozwiązania legislacyjne umożliwiające rolnikom złożenie wniosków o przyznanie płatności w ramach ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji lub dokonanie zmian już złożonych wniosków o przyznanie płatności. Projektowane są przepisy umożliwiające złożenie wniosku o przyznanie płatności w ramach nowego ekoschematu lub dokonanie zmian we wcześniej złożonych wnioskach w terminie do dnia 31 sierpnia 2024 r.

Projekt ustawy zmieniającej ustawę o planie strategicznym (UC36) w powyższym zakresie został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji (BIP RCL) - <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12384207>.

Rolnicy, którzy chcą otrzymać płatność w ramach tego ekoschematu w 2024 r. muszą najpierw złożyć standardowy wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach). Od dnia wejścia w życie zmienionych przepisów krajowych możliwe będzie zawnioskowanie o ten ekoschemat.

Natomiast od 2025 r. rolnik będzie mógł zawnieść o płatność w podstawowym terminie, poprzez zaznaczenie właściwego „okienka” we wniosku.

Zgodnie ze zmianą rozporządzeń bazowych, wdrożenie nowego ekoschematu pozwoli na zniesienie obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych w ramach normy GAEC 8 już w 2024 r. Tym samym w Polsce po wprowadzeniu w 2024 r. nowego ekoschematu Grunty wyłączone z produkcji i nowelizacji prawa krajowego w tym zakresie, norma GAEC 8 będzie się składała tylko z dwóch elementów: (i) zachowanie elementów krajobrazu, (ii) zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych.

Dotychczas przy wypełnianiu wniosku w aplikacji eWniosekPlus mógł pojawić się komunikat o błędzie. Nie uniemożliwiał on jednak wysłania wniosku o przyznanie płatności na rok 2024. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poinformowała, że w wyniku trwających prac nad dostosowaniem aplikacji eWniosekPlus do nowych zasad nie wyświetla się już błąd o braku deklaracji 4% na potrzeby realizacji normy GAEC8 podczas obsługi wniosku. Przedmiotowy błąd nie będzie również uwzględniany przy dalszej obsłudze wniosku o przyznanie płatności na kampanię 2024 i nie będzie skutkować żadnymi pomniejszeniami płatności.

Stosowny komunikat w tym zakresie znajduje się na stronie:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zmiany-w-aplikacji-ewniosekplus-w-zakresie-normy-gaec-8-na-rok-2025>

- 2) **Uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tzw. GAEC 6) – państwo członkowskie będzie miało swobodę w decydowaniu w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej.**

Propozycja wychodzi naprzeciw polskim postulatom i oczekiwaniom rolników. Najważniejszym uproszczeniem jest wprowadzenie dla państwa członkowskiego możliwości wyboru w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej.

- 3) **Uproszczenia w normie dot. zmianowania (tzw. GAEC 7) – rolnicy teraz będą mieli wybór, czy stosować dywersyfikację upraw, czy zmianowanie.**

Dzięki zmianie rozporządzeń bazowych państwa członkowskie mają możliwość wprowadzenia w ramach normy GAEC 7 (obok zmianowania) również dywersyfikacji upraw. Tym samym w Polsce rolnik będzie miał wybór czy stosować zmianowanie na 40% powierzchni gruntów ornych każdego roku, czy stosować dywersyfikację upraw. W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw dla gospodarstw od 10 do 30 ha wystarczy posiadać 2 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dla gospodarstw powyżej 30 ha wystarczy posiadać 3 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne więcej niż 95%.

Dotychczas przy wypełnianiu wniosku w aplikacji eWniosekPlus mógł pojawić się komunikat o błędzie. Nie uniemożliwiał on jednak wysłania wniosku o przyznanie płatności na rok 2024. W związku z powyższym w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) trwają prace nad dostosowaniem aplikacji eWniosekPlus do nowych zasad obsługi wniosku. ARiMR będzie uwzględniała wskazane powyżej zasady na dalszym etapie obsługi wniosków, przy weryfikacji spełnienia normy GAEC7.

Szczegóły dostępne są pod linkiem:

[Zmiany w aplikacji eWniosekPlus w zakresie normy GAEC7 na rok 2024 oraz płatność dla małych gospodarstw - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zmiany-w-aplikacji-ewniosekplus-w-zakresie-normy-gaec7-na-rok-2024-oraz-płatność-dla-małych-gospodarstw)

4) **Zwolnienia gospodarstw do 10 ha użytków rolnych z kontroli i sankcji za niespełnianie warunkowości.**

Obciążenie administracyjne mniejszych gospodarstw (do 10 ha użytków rolnych) zostanie złagodzone poprzez zwolnienie ich z wizyt kontrolnych, mających na celu sprawdzenie przestrzegania wymogów warunkowości. Gospodarstwa te będą również zwolnione z kar.

Wszystkie materiały informacyjne znajdują się na stronie internetowej MRiRW i możliwe są do pobrania.

Informując o zmianach w powyższym zakresie, MRiRW pragnie również zwrócić uwagę na **inne zmiany, które będą obowiązywały od kampanii 2024 r.**

Przywołany powyżej projekt ustawy o zmianie ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 przewiduje również wdrożenie, na lata 2024-2027, **płatności dla małych gospodarstw.**

Tak, jak w kampanii 2023 r. płatność będzie przyznawana rolnikom posiadającym maksymalnie 5 ha użytków rolnych, a stawka płatności wyniesie 225 euro/ha. Oznacza to, że łączna kwota możliwa do otrzymania z tytułu tej płatności wyniesie 1 125 euro na gospodarstwo.

Płatność dla małych gospodarstw zastępuje wszystkie rodzaje płatności bezpośrednich, w tym ekoschematy. Niemniej jednak, rolnicy ubiegający się o tę płatność będą mogli wnioskować o przyznanie przejściowego wsparcia krajowego (tj. uzupełniająca płatność podstawową lub płatność niezwiązaną do tytoniu) oraz płatności obszarowe w ramach II filaru WPR (tj. płatności ONW, płatności ekologicznych, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności zalesieniowych) – jeżeli spełniają warunki przyznania danej płatności.

Rolnicy, którzy chcą otrzymać płatność dla małych gospodarstw w 2024 r. podobnie, jak w kampanii 2023 r., muszą najpierw złożyć standardowy wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach). Od dnia wejścia w życie zmienionych przepisów krajowych możliwe będzie zawnioskowanie o płatność dla małych gospodarstw poprzez dołączenie stosownego wniosku.

Natomiast od 2025 r. rolnik będzie mógł zawnioskować o płatność w podstawowym terminie, poprzez zaznaczenie właściwego „okienka” we wniosku.

ARiMR, Warszawa dnia 21.05.2024 r.